

Tomas Bergkvist Klimatkontoret, Örebro kommun

www.orebro.se

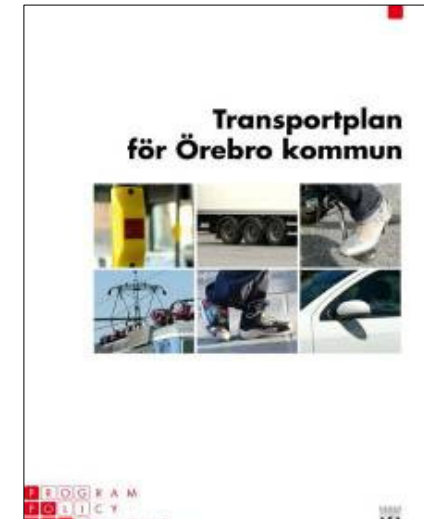
ÖREBRO

Bakgrunden

- Önskemål om att införa handel med utsläppsrätter för att klimatkompensera kommunens utsläpp.
- Eftersom det antagligen inte förenligt med vare sig kommunallagen eller tjänstexportlagen (men ok enligt aktiebolagslagen), föreslogs i stället ett kommuninternt "handelssystem".
- Intern klimatavgift infördes i november 2009.

Viktiga styrande dokument

- Reseriktlinjer från 2009 01 01
- Transportplan (SUTP) från 2008 10 29.
- (Klimatplan från 2010 06 23).

Klimatplan för
Örebro kommun

PROGRAM
POLICY
RIKTLINJE
HANDLINGSPLAN

Skattning av utsläpp där vi har rådighet

Av totalt 236 000 ton från trafiken:

Tjänsteresor bil	1 400
Egna transporttjänster	1 900
Köpta transporttjänster	1 900
Allmän kollektivtrafik	6 700
Anställdas arbetsresor	5 800
Kommunala bolagen	500
SUMMA	ca 19 000
Därtill tjänsteresor flyg	450

Syftet

- Klimatkompensera. Men - först genomföra åtgärder för minskade CO2-utsläpp, sedan kompensera (klimatkompensation ett mått på misslyckande).
- Ekonomiskt incitament till att minska klimatbelastande verksamhet till förmån för klimatneutral verksamhet – ”grön skatteväxling”.
- Stimulera verksamheterna att hitta på och genomföra egna åtgärder.

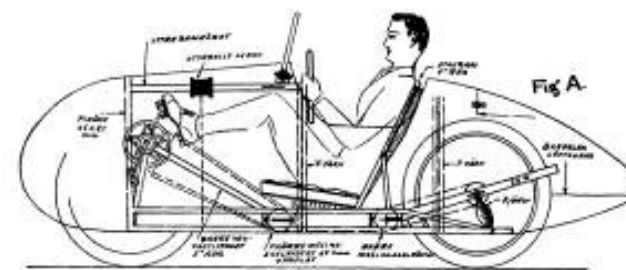
Principen

- ⑩ Alla kommunala verksamheter betalar en "klimatavgift" för sina utsläpp av växthusgaser.
- ⑩ Avgifterna sätts in på ett kommungemensamt "klimatkonto".
- ⑩ Alla verksamheter kan söka bidrag från klimatkontot till åtgärder som minskar utsläppen, max 90 % av kostnaden.
- ⑩ Systemet ska inte generera ökat arbete, avgifterna ska tas ut automatiskt via ekonomi- och personalsystem. Detta har begränsat möjligheterna att sätta "rätt" avgiftsnivå.

Klimatavgiften

Vad är avgiftsbelagt?

- Alla inköpta drivmedel
- Tjänsteresor med egen bil
- Flygresor

Cykelbilen Fantom konstruerades av Kjäll Andersson. Ritningarna har sålts i tiotusentals exemplar, från 1944 fram till idag.

Emissionfaktorer (LCA)

Drivmedel	Koldioxidekv.
Bensin (inkl. låginblandning)	2,65 kg/l
Diesel (inkl. låginblandning)	2,98 kg/l
E85 (årsmedel 82% etanol)	0,66 kg/l
Biogas	0,39 kg/m³
El	0,40 kg/kWh

Vi räknar med klimatbelastning av marginal-el 2020 (Elforsk).

Alla inköpta drivmedel

- 25 öre/kg CO₂ (för 2011)
- Baserat på Luftfartsverkets kostnadsberäkning för att kompensera med utsläppsrätter.
- Uppdateras kvartalsvis.
- Bränslepriser hämtas från Statoils statistik "drivmedelspris företag".
- Automatisk debitering via ekonomisystemet

	Snittpris kr/l (kv 4 -10)	Klimatavgift per l (kg CO ₂ x25 öre)	Formel	Påslag som adderas (% av kostnaden)
Bensin95	13,11	0,66 kr	$0,66/13,11 =$	5 % (0,050)
Diesel*	12,83	0,75 kr	$0,75/12,83 =$	6 % (0,058)
Etanol (E85)	9,82	0,17 kr	$0,17 /9,82 =$	2 % (0,017)
Biogas (per Nm3)	11,80	0,10 kr	$0,10/11,80 =$	1 % (0,010)

Tjänsteresor med egen bil

- Ingen avgift för etanol- och biogas-fordon.
- Debiteras den egen verksamheten.
- Månadsvis uppföljning och debitering i efterhand.

Beräkningsunderlag

Medelförbrukning personbil Örebro kommun, l/mil (källa SCB)		
	bensin	diesel
2008	0,84	0,69
2009	0,83	0,69

Andel av bilparken i Örebro kommun (SIKA/Trafikanalys)		
	bensin	diesel
2008	92 %	8 %
2009	90 %	10 %

Medelbilens utsläpp av CO₂ 2009: $(0,83 \cdot 2,65 \cdot 0,90) + (0,69 \cdot 2,98 \cdot 0,10) = 219 \text{ g/km}$

Klimatavgift per mil 2011 (med trafikdata 2009): $2,19 \cdot 0,25 = 55 \text{ öre}$

Flygresor

- Baseras på biljettpriset exkl. moms
- 10 % på utrikesresor
- 20 % på inrikesresor
- Debiteras automatiskt i ekonomisystemet

Intäkter till klimatkontot

Inbetalade klimatavgifter 2010	Belopp	Andel
Flyg totalt	128 638	16%
<i>varav inrikes</i>	15 341	2%
<i>varav utrikes</i>	113 297	14%
Drivmedel	645 869	78%
Resor egen bil	51 488	6%
Totala klimatavgifter 2010	825 995	100%

Klimatkontot

- Syfte: underlätta och stimulera verksamheterna att genomföra åtgärder för att nå Klimatplanens mål
- Bidrag kan sökas av alla verksamheter, bidragsnivå max 90 %
- Klimatkontoret beslutar om bidrag.
- Kommunstyrelsen kan besluta om riktade åtgärder.
- Bidrag ges inte till investeringar, inte heller till sådant man redan kan tillgå via centralt ägande, t ex cyklar.

Kriterier för bidrag från klimatkontot

- Åtgärderna ska bidra till att nå målen i Klimatplanen och beröra en eller flera av Klimatplanens sektorer; energi, transporter och livsmedelskonsumtion.
- En och samma verksamhet kan beviljas bidrag flera gånger, men bara en gång per år. Däremot kan t ex både en förvaltning och en enhet inom samma förvaltning få bidrag.
- Ett år efter att man fått bidraget ska verksamheten på begäran redovisa vilka konkreta resultat som uppnått. Detta förutsätter att man dokumenterar förhållandena innan åtgärden genomförs.
- Man kan inte få bidrag i efterskott, d.v.s. för sådant som redan är genomfört.
- Ansökningar till klimatkontot ska lämnas till Klimatkontoret senast 31 december året innan bidragsåret. Ansökningsblankett och instruktioner som finns tillgängliga på lör ska användas.
- Minsta bidragsbelopp som kan sökas är 3 000 kronor. Bidrag kan utgå med max 90 procent av de totala åtgärdskostnaderna.
- Vid åtgärder som berör de kommunala fastighetsägarna ska avtal finnas angående överlåtande av ägaransvaret samt hur drifts- och underhållskostnaderna påverkas.
- Bidrag kan inte ge till:
 - Inköp av sådant som verksamheterna genom hyra eller på annat sätt redan har tillgång till via centralt ägande i kommunen, till exempel cyklar och datorer.
 - Inköp av vara (alltså inte tjänster) till ett pris som överstiger ett basbelopp eller till åtgärder som innebär att bidraget tillfaller en ickekommunal verksamhet (t ex privat fastighetsägare).

Förslag på åtgärder

- **Energi**; Teknik för minskad elanvändning, energieffektiv belysning, energikartläggningar, produktion av förnybar energi.
- **Transporter**; utrustning för resfria möten, ruttoptimering, samordning av transporter, utbildning i sparsam körning
- **Konsumtion**; hjälpmedel för att synliggöra och minska livsmedelssvinn, återbruk.
- **Generellt**; kurser och konferenser, klimatdagar”, litteratur, produktion av informationsmaterial, vikariekostnader, kampanjer, tävlingar, priser, konsultkostnader, metodutveckling, utredningar och kartläggningar

Vad blir det av pengarna?

- 2010: 28 ansökningar till klimatkontot på totalt drygt 1 miljon kronor. Bl. a:

Cykelåtgärder (10)

Koståtgärder (9)

Sparsam körning (3)

- 2011: Konferenstelefoner
Videokonferensutrustning
Telematikutrustning i kommunens bilar
Koståtgärder – utrustning, projekt klimatsmart mat
Energisnåla vitvaror
Sparsam körning

Bedömning och förslag till beslut	Åtgärder som beviljats bidrag från Klimatkontot 2010
Förslag till beslut: Bifall till inköp av en ny skrivare	Byta ut två gamla skrivare av modell HP LaserJet 4000
Förslag till beslut: Bifall till installation av teknik för att följa förbrukning i fordonen.	OBS! Avslag på ansökan om bidrag till utbildning i sparsam körning med hjälp av Eco2Traner. Får dock bidrag för installation av teknik för uppföljning av drivmedelsförbrukning i bilar om ansökan omformuleras till detta.
Förslag till beslut: Bifall till bidrag beviljas med utbildningskostnaden, dock max 2000 kr	Utbildning av personalen i Eco Driving
Förslag till beslut: Beviljas	Utbildning i Eco Driving mha "Eco2Trainer".
Förslag till beslut: Beviljas	Teknik för resfria möten
Förslag till beslut: <u>Föreslår att hela det sökta beloppet beviljas</u>	Cykelparkering med tak
Förslag till beslut: <u>Föreslår att hela det sökta beloppet beviljas</u>	Cykelparkering med tak
Förslag till beslut: <u>Föreslår att bevilja pengar motsvarande en årshyra</u>	Inköp av cyklar, men får i stället bidrag till årshyra.
Förslag till beslut: <u>Föreslår att hyra tjänstecykel i det interna hyrcykelsystemet.</u>	Inköp av cyklar, men får i stället bidrag till årshyra.
Förslag till beslut: <u>Föreslår att bevilja pengar för första årshyra för 2 eller tre cyklar och tre köror.</u> utrustning som inte används i tjänst (räknas som beskattningsbar förmån). Dock har klimatkontoret för avsikt att starta ett projekt kring hälsotrampare.	Regnställ till medarbetarna för att minska bilåkandet till och från jobbet genom att cykla/gå.
Förslag till beslut: <u>Föreslår att bevilja pengar för första årshyra för att hyra två cyklar och tre köror.</u> detta kan det bli aktuellt att premiera dem som redan cyklar. Vi noterar kansliets intresse i frågan.	Inköp av cykelkärra. Får bidrag för hyra genom det interna hyrcykelsystemet.
Förslag till beslut: <u>Föreslår att bevilja pengar till en första årshyra för att hyra kärra</u>	Ansöker om nytt cykelstall med tak över på arbetsplatsen.
Förslag till beslut: <u>Avslag</u>	
Förslag till beslut: <u>Avslag till beslut om cykelstall tills utredning är gjord.</u>	Inköp på 30 cyklar för nybyggnad i st. Få bidrag för Ayle
Förslag till beslut: <u>Föreslår att söka hitta en lösning med internuthyrning och där man får pengar till en första årshyra.</u>	Byggande av cykelförråd.
Förslag till beslut: <u>Till cykelhuset föreslås pengar till material och andra omkostnader för att själva bygga huset. Krav är att driftsansvaret är klart.</u>	Inköp av cykel, cykelkärra och hjälm.
Förslag till beslut: <u>Föreslår att bevilja pengar för en första årshyra av cykel och kärra.</u>	Föreläsningskväll för kostpersonal/chefer i skola/förskola om hållbar utveckling.
Förslag till beslut: Beviljas	15 stycken "snakeboard" som pris i "minska matsvinnet" -tävling.
Förslag till beslut: Beviljas	Inköp av fyra st vågar till ett svinn-projekt på skolköken i Östernärke
Förslag till beslut: Beviljas	Inköp av våg till svinnprojekt
Förslag till beslut: Beviljas	Svinnprojekt: tillverka våg och display + köpa 11 vågar
Förslag till beslut: Beviljas	Öka andelen grönsaker i måltiden gm inköp av bord (duka sallader)
Förslag till beslut: Beviljas	Inspirationsresa 25 pers för att laga eko-närprod- mat
Förslag till beslut: Beviljas	Kokbok för storkök i vegetarisk matlagning att ge 100 tillagningskök.
Förslag till beslut: Beviljas	Vi vill köpa in 24 st tyglöjor för att minska vårt bidrag till sopberget
Förslag till beslut: Beviljas	Sopsorteringskärl.
Förslag till beslut:	Tegnérskolan förbättra sophanteringen via bygge av sophus/skåp
Beviljas under förutsättning att man före utbetalningen har utrett hur man i samråd med KFO har fördelat ansvar för ägande samt drift- och underhållskostnader.	

Resenärer tvingas betala 700 000

Kockarna Helena Gustafsson (t h) och Helena Gryth startade en tävling för att minska matsvinnet i Sörbyängsskolan. Saga Lindberg, Maja Hammarland och Sebastian Örneld håller koll på vad som hamnar i komposttinken. FOTO: PETTER KOUBEK

Konferens den 18 november 2010

Forum för giftfri miljö

- Kemikalier i varor
- Företagens möjligheter
- Forskningens roll
- Aktuellt i EU
- Internationell utblick
- Vågen framåt

Program och anmälan på www.kemi.se/konferens2010

KEMI
Kemikallösningen

KLIMAT-KOMPENSERAR

Fler kommuner som klimatkompenserar för resor: Gästeborg, Karlstad, Kungälv, Sundsvall, Upplands Väsby

Avgifter på flygresor bekostar insatser för bättre miljö i Örebro. Pengar på klimatkonto blir sporre för klimatsmarta idéer.

■ Svinnet i komposttinken har minskat rejält sedan elever och kökspersonal i Sörbyängsskolan börjat tänka på hur mycket mat som slängs. Som belöning fick de tidigare i år 15 000 kronor från kommunens klimatkonto.

Pengarna kommer från en klimatavgift som Örebro kommun betalar om anställda tar bilen eller flyget i tjänsten. Tjänsteresa med bil kostar 59 öre extra per liter bensin. Inrikes flygresor kostar 20 procent extra, en biljett utrikes blir 10 procent dyrare.

På ett år räknar klimatkontoret med att få in 700 000 kronor till kommunens centrala klimatkonto.

Örebro har valt att använda de avgifter som kommer in för interna miljöförbättringar. Så gör också flertalet andra kommuner som infört någon form av klimatkompensation. Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är det tveksamt om kommunallagen tillåter att en kommun köper utsläppsätter som leder till minskade utsläpp på annat håll.

– Eftersom SKL avråder så valde vi att ta det säkra före det osäkra, säger Tomas Bergkvist, planerare på klimatkontoret.

Klimatkontot har funnits i ett år. Första gången pengarna betalades ut fick nästan alla verksamheter som sökt ett bidrag. Det handlade om allt från teknik för resfri möten till årshyra för cyklar och cykelkärrror.

Någon nedre gräns för bidrag finns ännu inte. Tomas Bergkvist noterar att en del ansökningar gäller struntsummor, till exempel för inköp av källsorteringskärl.

– Det visar att något i grunden är fel om inte verksamheterna själva kan finansiera så enkla saker. Risken är att klimatkontot skapar sär lösningar i stället för att klimatförbättringar är en del i den löpande verksamheten.

Inför nästa utbetalning från kontot finns förslag till skarpare riktlinjer. 3 000 kronor blir lägsta bidragsbelopp. Beräknad klimatnytta och kostnadseffektivitet ska prioriteras vid bidragsbedömningen.

– Det kan betyda att det bara blir ett eller några få förslag som belönas. Men pengarna får inte användas till större investeringar utan ska i första hand vara driftbidrag, säger Petter Arneback, chef för klimatkontoret.

Systemet innebär att ju mer klimatskadliga resor kommunens anställda gör desto mer pengar får ni att dela ut till klimatsmarta lösningar?

– Ja, så kan man se det. Men verksamheterna får ju betala mer för resorna. Tanken är att det ska minska resandet, säger Petter Arneback.

Örebro kommun har stora miljöambitioner. Under perioden 2000 till 2020 ska de kommunala verksamheternas belastning på miljön halveras. Till och med 2008 har man kapat 11 procent.

– Vi måste öka tempot, konstaterar Petter Arneback.

Klimatavgifterna och kontot för miljöförbättringar är bara en liten del i ett större paket. Hittills tas klimatavgifter bara ut på resor. Nästa steg kan bli avgifter på energiförbrukningen.

Anna Eriksson 08-452 73 11
aa@dagenssamhalle.se

Konferenskryssa med julbord och havsutsikt!

Kryssa till Helsingfors och passa på att förena nytta med nöje. Njut av välfyllda julbord, härlig underhållning, skräddarsydda arrangemang och moderna, välutrustade konferenslokaler.

Konferenskryssning till Helsingfors fr 1491,-, 40 tim

Ingår: båtresa, del i B2-hytt, 4 timmar konferens, frukost, kaffe, buffé, julbord inkl dryck, 3-rätters à la carte-meny exkl dryck. Gäller 18.11-26.12 2010.

SILJA LINE

www.tallinksilja.se 08-22 08 30
Prisexemplet på konferenskryssningen gäller utvalda avgångar.

Några lärdomar

- Klimatplan/-strategi och resepolicy bör finnas i botten.
- Tydlig och nära koppling mellan beteende och klimatavgift – minst lika viktigt som avgiftens nivå.
- Bygg ett system som kräver minimalt med administration.
- Ansökningarna visar på skiftande ekonomiska förutsättningar. Risk att bidragen blir "allmosor".
- Avvägning mellan att stimulera till kreativa idéer och att styra mot optimering av climateffekt.